

TARMOQ MALAKA RAMKASI

Reyestr raqami:

QR kod

1. Umumiy talablar va asosiy tushunchalar

Ushbu Tarmoq malaka ramkasi O'zbekiston Respublikasi Milliy malakalar ramkasi va Mashg'ulotlarning milliy klassifikatoriga muvofiq ishlab chiqilgan bo'lib, Madaniyat, san'at, ko'ngilochar va dam olish, rassomchilik, yog'och va ganch o'ymakorligi sohalari tarmog'i bo'yicha sakkizta malaka darajasini tarmoqda qo'llaniladigan bilim, ko'nikma (mahorat), mas'uliyat va mustaqillik xususiyatiga qarab tasniflaydi.

Madaniyat va san'at sohasida yagona davlat siyosatini amalga oshirish, unda ishtirok etuvchi davlat organlarining ushbu yo'nalishdagi faoliyatini muvofiqlashtirish hamda mazkur sohalarda qonunchilikka rioya etilishini nazorat qilish, milliy madaniy va ma'naviy merosni asrab-avaylash hamda ko'paytirish, san'at va badiiy ijodni har tomonlama rivojlantirish, xalqimizning ma'naviy-axloqiy va madaniy darajasini yanada yuksaltirishni rag'batlantirish, uni milliy va jahon madaniyatining eng yaxshi namunalaridan bahramand etish borasida tizimli chora-tadbirlari amalga oshirilmoqda.

Jumladan, aholining keng qatlamlari, ayniqsa, yoshlar qalbi va ongiga mustaqillik, yuksak ma'naviyat, insonparvarlik an'analari sadoqat, milliy o'zlikni anglash g'oyalarini yanada chuqur singdirish, radikalizm va ekstremizmdek yot g'oyalarga qarshi immunitetni mustahkamlash, jamiyatning muttasil ortib borayotgan intellektual, estetik va madaniy ehtiyojlarini qondirishga yo'naltirilgan ko'plab ommaviy-madaniy tadbirlar tashkil etildi.

Yangi tahrirda qabul qilingan Konstitutsiyada har kimga ilmiy, texnikaviy va badiiy ijod erkinligi, madaniyat yutuqlaridan foydalanish huquqi belgilanganligi, mazkur sohani yagona yondashuv asosida isloh qilish zarurligini taqozo etmoqda.

Xususan, davlatning madaniyat va san'at yo'nalishida iqtidori yuqori bo'lgan shaxslarning ishga joylashishi va ta'lim olishi uchun yetarli shart-sharoitlar yaratish bo'yicha konstitutsiyaviy majburiyatlari bajarilishini ta'minlash maqsadida mazkur yo'nalishda amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarni samarali muvofiqlashtirish tizimi joriy etilishi talab etilmoqda.

Shu maqsadlardan kelib chiqib, O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi (keyingi o'rinlarda – Vazirlik deb yuritiladi) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 27-iyuldagi "Ma'muriy islohotlar doirasida madaniyat va turizm sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida" Farmoni

bilan tashkil etildi. Vazirlik aholini madaniy xizmatlar ko'rsatish sohasidagi yagona davlat siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha vakolatli davlat organi hisoblanadi hamda o'z faoliyatini boshqa davlat organlari va tashkilotlari, ularning mansabdor shaxslaridan mustaqil ravishda amalga oshiradi.

Madaniyat tarmog'i vazifasi – madaniyat va san'at sohasida yagona davlat siyosatini amalga oshirish, unda ishtirok etuvchi davlat organlarining ushbu yo'nalishdagi faoliyatini muvofiqlashtirish hamda mazkur sohalarda qonunchilikka rioya etilishini nazorat qilish Vazirlik faoliyatini quyidagicha tavsiflash mumkin.

Vazirlik vazifalari: milliy madaniy va ma'naviy merosni asrab-avaylash hamda ko'paytirish, san'at va badiiy ijodni har tomonlama rivojlantirish, xalqimizning ma'naviy-axloqiy va madaniy darajasini yanada yuksaltirishni rag'batlantirish, uni milliy va jahon madaniyatining eng yaxshi namunalaridan bahramand etish borasida tizimli chora-tadbirlarni amalga oshirish;

- aholining keng qatlamlari, ayniqsa, yoshlar qalbi va ongiga mustaqillik, yuksak ma'naviyat, insonparvarlik an'analarga sadoqat, milliy o'zlikni anglash g'oyalarini yanada chuqur singdirish, radikalizm va ekstremizmdek yot g'oyalarga qarshi immunitetni mustahkamlash, jamiyatning muttasil ortib borayotgan intellektual, estetik va madaniy ehtiyojlarini qondirishga yo'naltirilgan ommaviy-madaniy tadbirlarni o'tkazishga qaratilgan ma'rifiy ishlarni amalga oshirish;

- badiiy ijod, shu jumladan, teatr, musiqa, xoreografiya, estrada, sirk va xalq amaliy san'atini yanada rivojlantirishni rag'batlantirish, xalqimiz tarixi va bugungi hayotining eng yorqin sahifalarini, mamlakatimizning erkin demokratik taraqqiyotini aks ettiruvchi asarlar yaratishda ijodiy jamoalarga, ayniqsa, ijodkor yoshlarga har tomonlama ko'maklashish;

- madaniyat muassasalari, jumladan, teatrlar, madaniyat markazlari, madaniyat va istirohat bog'lari hamda boshqa madaniy-ma'rifiy muassasalarning moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, ularning faoliyati samaradorligini oshirish, ma'naviy yetuk, intellektual barkamol va yuksak madaniyatli shaxslarni tarbiyalash ishida ushbu muassasalar imkoniyatlaridan yanada to'liq foydalanish;

- davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, jumladan, mahalliy davlat hokimiyati organlari, jamoat tashkilotlari, ta'lim muassasalari, ijodiy uyushmalar va boshqa tashkilotlar bilan faoliyatning asosiy vazifalari hamda yo'nalishlarini, madaniy-ma'rifiy tadbirlarni amalga oshirishda, madaniyat va ijodiy muassasalar ishining samaradorligini ta'minlashda mustahkam hamkorlikni yo'lga qo'yish;

- madaniyat sohasida kadrlar tayyorlash va ularning malakasini oshirish jarayonini milliy va umuminsoniy qadriyatlar, insonparvarlik va yuksak ma'naviyat ruhida takomillashtirish, moddiy rag'batlantirish, bunda zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan, ilg'or xalqaro tajribadan foydalanish, madaniy-ma'rifiy muassasalar va ta'lim muassasalarini yuqori malakali kadrlar bilan ta'minlash;

- davlatlararo va xalqaro madaniy aloqalarni kengaytirish hamda mustahkamlash, mamlakatimizning madaniy merosini, ijodiy jamoalari va mualliflari asarlarini, jumladan, konferensiyalar va ko'rgazmalar, madaniy tadbirlar

va anjumanlar o'tkazish yo'li bilan chet ellarda keng targ'ib qilish, madaniyat sohasiga xorijiy investitsiyalar va grantlar jalb etish, shuningdek, madaniyat sohasiga oid ommaviy adabiyotlarni chop etish, video va kino materiallar tayyorlash;

- jamiyatda millatlararo hamjihatlik va bag'rikenglikni ta'minlashga qaratilgan davlat siyosatini izchil amalga oshirish, do'stlik va ko'pmillatli yagona oila tuyg'usi muhitini mustahkamlash, yoshlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash;

- millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini yanada rivojlantirish va uyg'unlashtirishga bag'ishlangan ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil qilishda ko'maklashish.

Vazirlik faoliyatining ustuvor yo'nalishlari: madaniyat va san'at sohasida yagona davlat siyosatini amalga oshirish, unda ishtirok etuvchi davlat organlarining ushbu yo'nalishdagi faoliyatini muvofiqlashtirish hamda mazkur sohalarda qonunchilikka rioya etilishini nazorat qilish;

- milliy madaniy va ma'naviy merosni asrab-avaylash va ko'paytirish, san'at va badiiy ijodni har tomonlama rivojlantirish, xalqimizning ma'naviy-axloqiy va madaniy darajasini yanada yuksaltirishni rag'batlantirish, uni milliy va jahon madaniyatining eng yaxshi namunalaridan bahramand etish borasida tizimli chora-tadbirlarni amalga oshirish:

- aholining keng qatlamlari, ayniqsa, yoshlar qalbi va ongiga mustaqillik, yuksak ma'naviyat, insonparvarlik an'analarga sadoqat, milliy o'zlikni anglash g'oyalarini yanada chuqur singdirish, radikalizm va ekstremizmdek yot g'oyalarga qarshi immunitetni mustahkamlash, jamiyatning muttasil ortib borayotgan intellektual, estetik va madaniy ehtiyojlarini qondirishga yo'naltirilgan ommaviy-madaniy tadbirlarni o'tkazishga qaratilgan ma'rifiy ishlarni amalga oshirish sohasida:

- badiiy ijod, shu jumladan, teatr, musiqa, xoreografiya, estrada, sirk va xalq amaliy san'atini yanada rivojlantirishni rag'batlantirish, xalqimiz tarixi va bugungi hayotining eng yorqin sahifalarini, mamlakatimizning erkin demokratik taraqqiyotini aks ettiruvchi asarlar yaratishda ijodiy jamoalarga, ayniqsa, ijodkor yoshlarga har tomonlama ko'maklashish sohasida:

- madaniyat muassasalari, jumladan, teatrlar, madaniyat markazlari, madaniyat va istirohat bog'lari hamda boshqa madaniy-ma'rifiy muassasalarning moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, ularning faoliyati samaradorligini oshirish, ma'naviy yetuk, intellektual barkamol va yuksak madaniyatli shaxslarni tarbiyalash ishida ushbu muassasalar imkoniyatlaridan yanada to'liq foydalanish sohasida:

- davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, jumladan, mahalliy hokimiyat idoralari, jamoat tashkilotlari, ta'lim muassasalari, ijodiy uyushmalar va boshqa tashkilotlar bilan faoliyatning asosiy vazifalari hamda yo'nalishlarini, madaniy-ma'rifiy tadbirlarni amalga oshirishda, madaniyat va ijodiy muassasalar ishining samaradorligini ta'minlashda mustahkam hamkorlikni yo'lga qo'yish sohasida:

- madaniyat sohasida kadrlar tayyorlash va ularning malakasini oshirish jarayonini milliy va umuminsoniy qadriyatlar, insonparvarlik va yuksak ma'naviyat ruhida takomillashtirish, moddiy rag'batlantirish, bunda zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan, ilg'or xalqaro tajribadan foydalanish, madaniy-ma'rifiy muassasalar va ta'lim muassasalarini yuqori malakali kadrlar bilan ta'minlash sohasida:

- davlatlararo va xalqaro madaniy aloqalarni kengaytirish hamda mustahkamlash, mamlakatimizning madaniy merosini, mamlakatimiz ijodiy jamoalari va mualliflari asarlarini, jumladan, konferensiyalar va ko'rgazmalar, madaniy tadbirlar va anjumanlar o'tkazish yo'li bilan chet ellarda keng targ'ib qilish, madaniyat sohasiga xorijiy investitsiyalar va grantlar jalb etish, shuningdek, madaniyat sohasiga oid ommaviy adabiyotlarni chop etish, video va kino materiallar tayyorlash sohasida:

- jamiyatda millatlararo hamjihatlik va bag'rikenglikni ta'minlashga qaratilgan davlat siyosatini izchil amalga oshirish, do'stlik va ko'pmillatli yagona oila tuyg'usi muhitini mustahkamlash, yoshlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash sohasida:

- millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini yanada rivojlantirish va uyg'unlashtirishga bag'ishlangan ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil qilishda ko'maklashish.

Tarmoq malaka ramkasi (TMR) ning asosiy maqsadi- Madaniyat va san'at sohalarida e'tirof etilgan kasblar (lavozimlar) malaka darajalarining tizimli tavsifini shakllantirish, sohani rivojlantirish istiqbollari va strategiyasini inobatga olgan holda mavjud malakalarga qo'yiladigan talablarni belgilash, shuningdek kasblarni malaka darajalari bo'yicha xaritalash.

TMRning vazifasi – Madaniyat va san'at sohalarida qo'llaniladigan va istiqbolli texnologiyalarni hisobga olgan holda xodimlarning funksional xulq-atvori, ko'nikmalari va bilimlariga qo'yiladigan talablarni aniqlashdan iborat bo'lib, bu keyinchalik kasbiy standartlarni ishlab chiqish uchun asos bo'ladi.

TMR kasbiy standartlarni (keyingi o'rinlarda – KS) ishlab chiqish uchun malaka darajalarining yagona shkalasini belgilash, malakalarning o'zaro taqqoslanishi ta'minlash, mutaxassislarning malakaga muvofiqligini baholash hamda malakani tan olish tizimi uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Ushbu Tarmoq malaka ramkasida quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

ijodkor — kasbiy yoki nokasbiy asosda (havaskorlik asosida) madaniy faoliyatning bir yoxud bir necha yo'nalishi bo'yicha ijodiy faoliyat bilan shug'ullanuvchi jismoniy shaxs;

ijodiy jamoa — ijodkorlardan va boshqa mutaxassislardan tarkib topgan, madaniy faoliyatning bir yoki bir necha yo'nalishi bo'yicha ijodiy faoliyat bilan

shug'ullanish uchun tashkil etilgan kasbiy yoki nokasbiy jamoalar (havaskorlik jamoalari);

ijodiy faoliyat — madaniyat obyektlarini barpo etishga, takrorlashga, tarqatishga, tiklashga yoki saqlashga, shuningdek madaniyatni rivojlantirishga doir faoliyat;

kasb — ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

ko'nikma — mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

madaniy tadbirlar — madaniy faoliyat sohasidagi madaniy-tomosha tadbirlari, madaniy-ma'rifiy, madaniy-ommaviy va boshqa tadbirlar;

madaniy tadbir tashkilotchisi — tashabbusiga ko'ra madaniy tadbir o'tkaziladigan va (yoki) bunday tadbirga tayyorgarlik ko'rish hamda uni o'tkazishga doir tashkiliy yoki moliyaviy yoxud moddiy ta'minotni amalga oshiradigan yuridik yoki jismoniy shaxs;

madaniyat xodimi — madaniy xizmatlar ko'rsatadigan va (yoki) maxsus madaniy xizmatlarga bo'lgan ehtiyojni baholash va aniqlashni amalga oshiradigan, belgilangan talablarga javob beradigan zarur malakaga ega bo'lgan xodim.

mehnat funksiyasi — kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi — mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari — xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

norasmiy ta'lim — ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli;

tajriba — muayyan vaqt davomida bilim va ko'nikmalarning o'zlashtirilishi va samarali qo'llanilishi mumkin bo'lgan ongli faoliyat.

Tarmoq malaka ramkasini ishlab chiqishda foydalanilgan asosiy normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim To'g'risida"gi 2020-yil 23-sentabrdagi O'RQ-637-son Qonuni;

O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 20-yanvardagi "Madaniy faoliyat va madaniyat tashkilotlari to'g'risida"gi O'RQ-668-son Qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-maydagi "Madaniyat va san'at sohasining jamiyat hayotidagi o'rni va ta'sirini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6000-son Farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 27-iyuldagi "Ma'muriy islohotlar doirasida Madaniyat va turizm sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-114-son Farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 25-dekabrda "Madaniyat va san'at sohasida davlat boshqaruvi takomillashtirilganligi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ayrim hujjatlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish, shuningdek, ba'zilarini o'z kuchini yo'qotgan deb hisoblash to'g'risida"gi PF-214-son Farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 28-noyabrda "O'zbekiston Respublikasida Milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-4038-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-fevralda "Madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-112-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrda "Milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora – tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgustda "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 275-son qarori (IFUT-2.1);

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 7-sentyabrda "o'zbekiston respublikasi madaniyat vazirligi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 558-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 13-yanvarda "Madaniyat va san'at sohasida davlat boshqaruvi takomillashtirilganligi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasi Hukumatining ayrim qarorlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish, shuningdek, ba'zilarini o'z kuchini yo'qotgan deb hisoblash to'g'risida"gi 25-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 17-aprelda "Ma'muriy islohotlar doirasida madaniyat sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari belgilanganligi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi to'g'risidagi nizomga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi 207-son Qarori.

Asosiy qisqartmalar:

IFUT – iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichi;

MMR – Milliy malaka ramkasi;

MMK – Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori;

NFT – atamasi ingliz tilidan olingan abbreviatura bo'lib "Non Fungible Token", ya'ni "almashtirilmaydigan token" degan ma'noni anglatadi. NFT- yagona nusxada mavjud bo'ladi. NFT – kriptovalyuta emas;

TMR – Tarmoq malaka ramkasi.

2. Tarmoq malaka ramkasining pasporti

Madaniyat, san'at, ko'ngilochar va dam olish, rassomchilik, yog'och va ganch o'ymakorligi sohasining tavsifi: jamiyatning ma'naviy, estetik va ijodiy qadriyatlarini shakllantirish, saqlash va rivojlantirishga qaratilgan faoliyatdir. U san'at, adabiyot, teatr, muzey, kutubxona, madaniyat markazlari va ommaviy tadbirlar orqali namoyon bo'ladi. Sohada milliy merosni asrash, madaniy xilma-xillikni rivojlantirish va aholining estetik didini yuksaltirish ustuvor hisoblanadi. Shu bilan birga, madaniyat jamiyatning ijtimoiy birligi va xalqaro hamkorlikni mustahkamlashda muhim o'rin tutadi.

Madaniyat, san'at, ko'ngilochar va dam olish, rassomchilik, yog'och va ganch o'ymakorligi sohasidagi tarmoq malaka ramkasi quyidagi iqtisodiy faoliyat turlari uchun ishlab chiqilgan:

Seksiya nomi: S – San'at, sport va dam olish.

O'zbekiston Respublikasida Madaniyat, san'at, ko'ngilochar va dam olish, rassomchilik, yog'och va ganch o'ymakorligi sohasidagi TMR Iqtisodiy faoliyat turlari tasniflagichi (IFUT-2.1)ga muvofiq quyidagi iqtisodiy faoliyat turlarini qamrab oladi:

T/r	Seksiya	Bo'lim	Guruh	Sinf	Kichik sinf
1	S - San'at, sport va dam olish	90 - Badiiy ijod va ijro san'ati sohasidagi faoliyat	90.1 - Badiiy ijod sohasidagi faoliyat	90.11 - Adabiy ijod va musiqiy kompozitsiya sohasidagi faoliyat	90.11.0 - Adabiy ijod va musiqiy kompozitsiya sohasidagi faoliyat
2				90.12 - Tasviriy san'at yaratish sohasidagi faoliyat	90.12.0 - Tasviriy san'at yaratish sohasidagi faoliyat
3			90.2 - Ijro san'ati sohasidagi faoliyat	90.20 - Ijro san'ati sohasidagi faoliyat	90.20.0 - Ijro san'ati sohasidagi faoliyat
4			90.3 - Badiiy ijod va ijro san'ati sohasidagi yordamchi faoliyat turlari	90.31 - Teatr va konsert zallari faoliyati	90.31.0 - Teatr va konsert zallari faoliyati
5				90.39 - Boshqa badiiy ijod va ijro san'ati sohasidagi yordamchi faoliyat turlari	90.39.0 - Boshqa badiiy ijod va ijro san'ati sohasidagi yordamchi faoliyat turlari
6		91 - Kutubxonalar, arxivlar,	91.1 - Kutubxona va arxiv faoliyati	91.11 - Kutubxona faoliyati	91.11.0 - Kutubxona faoliyati

7		muzeylar va boshqa madaniyat obyektlari	91.2 - Muzeylar faoliyati hamda kolleksiya tarixiy joy va yodgorlik bilan bog'liq faoliyat	91.21 - Muzeylar faoliyati hamda kolleksiya bilan bog'liq faoliyat	91.21.0 - Muzeylar faoliyati hamda kolleksiya bilan bog'liq faoliyat
8				91.22 - Tarixiy joy va yodgorlik bilan bog'liq faoliyat	91.22.0 - Tarixiy joy va yodgorlik bilan bog'liq faoliyat
9			91.3 - Madaniy merosni saqlash, tiklash va boshqa qo'llab-quvvatlash tadbirlari	91.30 - Madaniy merosni saqlash, tiklash va boshqa qo'llab-quvvatlash tadbirlari	91.30.0 - Madaniy merosni saqlash, tiklash va boshqa qo'llab-quvvatlash tadbirlari
10		93 - Sport, dam olishni va ko'ngil ochishni tashkil etish sohasidagi faoliyat	93.2 - Dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etish bo'yicha faoliyat	93.21 - Istirohat bog'lari va tematik bog'lar faoliyati	93.21.0 - Istirohat bog'lari va tematik bog'lar faoliyati
11				93.29 - Boshqa toifalarga kiritilmagan dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etish bo'yicha boshqa faoliyat	93.29.0 - Boshqa toifalarga kiritilmagan dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etish bo'yicha boshqa faoliyat

TMR quyidagi kasbiy guruhlar va mashg'ulotlar guruhlarini hisobga olgan holda ishlab chiqilgan:

T/r	Mashg'ulot guruhi kodi	Mashg'ulot guruhi nomi
1	11111	Siyosiy davlat fuqarolik xizmatchilari
2	11121	Yuqori lavozimli davlat xizmati rahbarlari
3	11200	Markaziy tashkilotlar, muassasalar va korxonalarning rahbarlari
4	12230	Ilmiy tadqiqot va ishlanmalar bo'limlari rahbarlari
5	12221	Axborot va jamoatchilik bilan aloqalar xizmati rahbarlari
6	13303	Media (kino, video, teleko'rsatuv, audio va musiqa yozuvlari) sohasida xizmatlar va bo'limlar rahbarlari
7	13490	Boshqa mashg'ulot guruhlariga kiritilmagan ixtisoslashtirilgan xizmat ko'rsatish sohasidagi rahbarlar, b.g.k.
8	14311	Madaniyat, ko'ngil ochish va dam olish sohasidagi tarkibiy bo'linmalar rahbarlari (obyekt boshqaruvchilari)
9	21632	Charm, poyabzal va yengil sanoat dizaynerlari
10	23420	Maktabgacha ta'lim o'qituvchilari
11	26221	Kutubxonachilar
12	26213	San'at asarlari qo'riqchilari
13	26332	Tarixchilar
14	26422	Muharrirlar (yangiliklar va davriy nashrlar bo'yicha)
15	26511	Rassomlar
16	26512	Haykaltaroshlar
17	26523	Dirijyorlar
18	26524	Konsertmeysterlar
19	26525	Xonandalar
20	26529	Boshqa mashg'ulotlar guruhlariga kiritilmagan musiqachilar, xonandalar va bastakorlar, b.g.k.
21	26531	Xoreograflar
22	26541	Rejissyorlar (reklama va kompyuter o'yinlaridan tashqari)
23	26543	Ovoz rejissyorlari
24	26542	Prodyuserlar (reklama va kompyuter o'yinlaridan tashqari)
25	26550	Aktyorlar
26	26562	Dublyaj bo'yicha professional-mutaxassislar
27	26569	Boshqa mashg'ulotlar guruhlariga kiritilmagan radio, televideniye va ommaviy axborot vositalarining suxandonlari, b.g.k.
28	26599	Boshqa mashg'ulotlar guruhlariga kiritilmagan san'at namoyondalari, b.g.k.
29	34320	Rassom-dekoratorlar va dizayner-bezovchilar
30	34331	Kutubxonalarning yordamchi xodimlari
31	34332	San'at galereyalari, muzeylar va turdosh sohalar texnik xodimlari
32	34350	Boshqa mashg'ulot guruhlariga kiritilmagan san'at, madaniyat va oshpazlik san'ati sohasidagi yordamchi xodimlar, b.g.k.
33	73162	Xattotlar
34	73192	Tabiiy toshga ishlov beruvchi hunarmandlar

3. Tarmoq tahlili

Madaniyat va san'at sohasidagi xizmatlar bo'yicha ta'lim zamonaviy madaniyat ta'limining uzviy qismidir. Nisbatan mustaqil tizim sifatida shakllangan paytdan boshlab, madaniyat ta'limi odatda nisbatan to'liq shaklga ega bo'ldi, chunki u bevosita madaniyat va san'at yo'nalishida ijodiy ish bilan shug'ullanadigan mutaxassislarni tayyorlash vazifasiga asoslanadi. Madaniyat va san'at sohasida o'ziga xos ta'lim tizimi ishlab chiqilgan. Umuman mamlakatda Oliy kasbiy ta'lim imtiyozli rivojlanishga erishdi, bu so'nggi yillarda madaniyat va san'at sohasidagi xizmatlar ta'limning rivojlanishiga rag'batlantiruvchi ta'sir ko'rsatdi.

Madaniyat sohasi tarmog'i quyidagi faoliyat yo'nalishlarni qamrab olishni maqsad qilgan.

Moddiy va nomoddiy madaniy meros hamda muzeylar sohasida:

- ajdodlar tomonidan to'plangan tarixiy va madaniy tajriba jamiyat a'zolarining individual va umumiy rivojlanishi uchun zaruriy shart ekanligini jamoatchilik ongiga singdirish, bu borada jamoatchilik tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash;

- tarixiy, ilmiy, badiiy yoki o'zgacha madaniy qimmatga ega bo'lgan ko'chmas mulk obyektlarini aniqlash va davlat muhofazasiga olish, bu borada davlat va jamoat nazorati tizimini takomillashtirish;

- asrashga doir ishlarga va arxeologiya tadqiqotlariga ruxsatnoma berish, obyektlarni identifikatsiyalash, arxeologiya ashyolarini hisobga olishga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish, obyektlar haqidagi barcha ma'lumotlarni yagona elektron axborot bazaga birlashtirish;

- chuqur ilmiy-tarixiy yondashuv asosida obyektlarning tarixiy-madaniy qimmati va noyobligiga putur yetkazmagan holda asrashga doir ishlarni bajarilishini yo'lga qo'yish, obyektlarga tabiiy va texnogen ta'sirlarning salbiy oqibatlarining oldini olish;

- nomoddiy madaniy meros elementlarini to'plash, hujjatlashtirish va muhofaza qilish, ularning saqlovchilarini qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish, O'zbekiston tarixi va madaniyatiga oid xorijiy davlatlardagi nomoddiy madaniy meros elementlarini yozib olish va saqlashga ko'maklashish;

- insoniyat taraqqiyoti va jahon madaniyatiga munosib hissa qo'shgan yurtimizning madaniy merosini YUNESKOning tegishli ro'yxatlariga kiritish choralarini kuchaytirish;

- milliy muzey fondidagi muzey ashyolari va kolleksiyalarini ishonchli saqlash, fondni boyitib borish, ilmiy o'rganish, keng targ'ib etish va samarali foydalanish;

- muzeylarni boshqarishda samarali menejment va marketing usullaridan foydalanish, muzeylarning moddiy-texnik bazasini zamon talablari asosida yanada mustahkamlash, ularga zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish.

Teatr, kino va sirk sohasida:

- zamonaviy pyesalar, milliy mumtoz, jahon klassik asarlari asosida teatrlarning uzoq muddatli repertuarini shakllantirish, teatrlarning mahalliy va xorijiy davlatlardagi gastrol faoliyatini tizimli amalga oshirish;
- tarixiy shaxslar, zamonamiz qahramonlari obrazlarini yaratish, teatr va kino asarlarining g'oyaviy-badiiy darajasini ko'tarish, xalqaro maydondagi raqobatbardoshligini oshirish, teatr va kino tanqidchiligini kuchaytirish;
- xalqimiz, ayniqsa, yoshlar qalbida milliy istiqlol g'oyalariga sadoqat, milliy va umumbashariy qadriyatlarga hurmat, ona Vatanga muhabbat, buzg'unchi g'oyalarga qarshi immunitetni yanada kuchaytirishda teatr va kino san'atining rolini oshirish;
- milliy kino mahsulotlarini keng targ'ib qilish va ularning xalqaro kinofestivallarda munosib o'rin egallashiga erishish;
- tarixiy haqiqat va real voqelikni yorqin aks ettiruvchi hujjatli va ilmiy-ommabop filmlar yaratish tizimini takomillashtirish;
- sirk dasturlarining badiiy saviyasini oshirish va tomoshabinlar qamrovini kengaytirish, xalqaro maydonda milliy sirk san'ati nufuzini yanada yuksaltirish;
- aholining sirk tomoshalariga qiziqishini inobatga olib, ko'chma sirklar faoliyatining samaradorligini oshirish, sirklarda xavfsizlik choralari kuchaytirish;
- teatr, kino va sirk muassasalarining moddiy-texnik bazasini zamon talablari asosida mustahkamlash va jihozlash.

Milliy musiqa san'ati sohasida:

- avlodlardan avlodga o'tib kelayotgan milliy musiqa merosimizni asrab-avaylash, yangi sharoitlarda rivojlantirish va ulardan xalqimizni bahramand qilish uchun keng imkoniyatlar yaratish;
- kompozitor, bastakor va sozandalar faoliyatini qo'llab-quvvatlash, havaskorlar orasidan iste'dodli ijrochilarni aniqlash maqsadida turli darajadagi ko'rik-tanlovlarni o'tkazish, an'anaviy musiqa janrlarini yangi shart-sharoitlarda rivojlantirish maqsadida "ustoz-shogird" an'anasini yanada rivojlantirish;
- milliy va jahon kompozitorlari ijodiyotini insoniyat intellektual xazinasiga sifatida xalq orasida keng targ'ib qilish, zamonaviy ruhda yuksak badiiy asarlar yaratish, katta musiqiy asarlar, jumladan opera, simfoniya, konsert va oratoriya kabi mumtoz janrlarni rivojlantirish;
- yosh kompozitorlar, bastakorlar, musiqashunoslar va ijrochilarning ijod bilan samarali shug'ullanishlari uchun barcha imkoniyat va sharoitlarni kengaytirish;
- O'zbekiston davlat filarmoniyasi tarkibidagi badiiy jamoalar ijrosidagi musiqiy asarlarning badiiy va tarbiyaviy ahamiyatini yuksaltirish hamda xalqning, ayniqsa, yoshlar orasida keng targ'ib etish.

Milliy estrada san'ati sohasida:

- milliy qadriyatlar asosida estrada qo'shiqchilik san'atini yanada rivojlantirish va targ'ibotini kuchaytirish;

- iste'dodli estrada xonandalarini aniqlash va ularning ijodiy faoliyatini qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish;

- aholining madaniy ehtiyojlarini qanoatlantirishga, yoshlarni yuqori saviyadagi milliy estrada qo'shiqlari namunalari asosida tarbiyalashga yo'naltirilgan ommaviy-madaniy tadbirlar, konsertlar va gastrollarni tizimli tashkil etish;

- Ta'lim muassasalarda tahsil olayotganlar uchun "mahorat darslari"ni o'tkazish va iste'dodli yoshlarni aniqlashga alohida e'tibor qaratish;

- musiqa va san'at maktablarida "ustoz-shogird" an'alarini rivojlantirish hamda taniqli san'atkorlar ishtirokida ijodiy uchrashuvlar tashkil etish;

- ijodiy birlashmalar, jamoalar va yakkaxon ijrochilarning faoliyati, repertuarlari va ssenariylarining g'oyaviy va badiiy saviyasini oshirish.

Milliy raqs san'ati sohasida:

- milliy raqs san'atining rivojlanish bosqichlarini ilmiy jihatdan chuqur o'rganish, jahon madaniyatida tutgan o'rnini mustahkamlash va uning yangi namunalarini yaratish;

- "ustoz va shogird" an'anasi asosida milliy raqs sohasidagi yetuk raqs ustalari, iste'dodli va yuqori malakali ijrochilarning raqs maktablarini yaratish, ularning uslublarini tiklash va rivojlantirish;

- milliy raqs san'atining noyob merosini, shu jumladan milliy qadriyatlarni aks ettiruvchi sahna liboslarini saqlab qolish, tiklash va yangilarini yaratish;

- milliy va umuminsoniy qadriyatlar bilan uyg'unlikda milliy raqs va xoreografiya san'atini badiiy jihatdan rivojlantirish;

- avloddan-avlodga noyob meros sifatida o'tib kelayotgan jozibali raqs namunalarini to'plash, boyitish, xalqimiz, ayniqsa, yosh avlod ongiga bu bebaho boyliklarga chuqur hurmat va havas tuyg'ularini singdirish;

- mamlakatimizning barcha hududlaridagi raqs yo'nalishlarini asrash, avaylash, xalqimizga estetik zavq bag'ishlovchi zamonaviy o'zbek raqs maktabini yaratish.

Tasviriy va amaliy san'at sohasida:

- tasviriy va amaliy san'at, dizayn va xalq hunarmandchiligi sohalarida iste'dodli ijodkorlarni barvaqt aniqlash, ularni qo'llab-quvvatlash, ijodkorlarning badiiy salohiyatini oshirish tizimini takomillashtirish;

- xalq ustalarining o'ziga xos uslubi va maktabini davom ettirish, atoqli madaniyat va san'at arboblari bilan tajriba almashishda "ustoz-shogird" an'anasidan samarali foydalanish, shuningdek ijodiy ustaxonalar faoliyatini kuchaytirish;

- xalq amaliy san'ati an'alarini saqlash va rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratish, xalq hunarmandchiligini qo'llab-quvvatlash;

- yurtimiz va xorijda keng ko'lamdagi ko'rgazmalar tashkil etish orqali milliy san'atimiz yutuqlarini dunyo jamoatchiligiga tanitish;

- buyuk rassomlar, xalq ustalari va rassomlari, san'at arboblari va iste'dodli yosh ijodkorlarning sara asarlarini ommalashtirish.

Madaniyat va istirohat bog'lari hamda madaniyat markazlari sohasida:

- madaniyat va istirohat bog'larini hamda madaniyat markazlarining moddiy-texnik bazasini, shu jumladan davlat-xususiy sheriklik asosida mustahkamlash va ularning faoliyatini yanada takomillashtirish;

- istirohat bog'larining qiyofasini tubdan qayta ko'rib chiqish, ularda xalq sayillarini doimiy o'tkazish tizimini yaratish, attraksion va o'yin qurilmalarining texnik xavfsizligini ta'minlash;

- madaniyat markazlarida xalq badiiy havaskorlik va ijrochilik san'atini rivojlantirish, ularning shakl va usullarini takomillashtirishga ko'maklashish;

- joylarda madaniy-ma'rifiy faoliyatning samarali usullarini har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ilg'or tajribalarni umumlashtirish va targ'ib qilishga ko'maklashish.

Iqtisodiy faoliyat turi bo'yicha tarmoq "Ijod, san'at va ko'ngil ochish sohasidagi faoliyat", "Kutubxonalar, arxivlar, muzeilar va boshqa madaniyat muassasalari" "Dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etish bo'yicha faoliyat" sinflariga tegishli. Faoliyat turi bo'yicha san'at, ko'ngil ochish va dam olish xizmatlarni qamrab olgan.

O'zbekiston Respublikasining 20 dan ortiq mahalliy oliy ta'lim muassasalari va ularning filiallari madaniyat sohasida oliy ma'lumotli kadrlar tayyorlash bilan shug'ullanadi:

- O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti;
- O'zbekiston davlat konservatoriyasi;
- Botir Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati instituti;
- Yunus Rajabiy nomidagi O'zbek milliy musiqa san'ati instituti;
- O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi;
- Andijon davlat pedagogika instituti;
- Buxoro davlat pedagogika instituti;
- Guliston davlat pedagogika instituti;
- Qarshi davlat universiteti;
- Shahrisabz davlat pedagogika instituti;
- Namangan davlat pedagogika instituti;
- Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti;
- O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti;
- Termiz davlat pedagogika instituti;
- Farg'ona davlat universiteti;
- Urganch davlat pedagogika instituti;
- Navoiy davlat pedagogika instituti;
- Nukus davlat pedagogika instituti;
- Jizzax davlat pedagogika instituti;
- Qo'qon davlat pedagogika instituti;
- Chirchiq davlat pedagogika instituti;
- Toshkent davlat pedagogika instituti;
- O'zbekiston davlat san'at va madaniyat institutining Nukus filiali;

Madaniyat va san'at sohasidagi oliy kasbiy ta'lim tizimi yangi davrga sezilarli darajada yangilangan mazmun va sertifikatlangan mutaxassislarni tayyorlashga qo'yiladigan talablar bilan kirdi.

Yangi standartlar oliy o'quv yurtlari bitiruvchilarining foydalanish obyektlari va yo'nalishlari doirasini kengaytiradi: ular nafaqat madaniyat va san'at tizimida, balki mamlakatning boshqa zarur bo'lgan joylarda ishlashi mumkin.

Shu bilan birga, madaniyat va san'at sohasidagi kasbiy ta'lim tizimining o'zi ham jiddiy muammolarga ega. Madaniyatning barcha turlari oliy va o'rta kasbiy ta'limni talab qilmaydi va shuning uchun madaniyat sohasida boshlang'ich va o'rta kasbiy ta'lim tizimini bir xil va standart holga keltirishda kengaytirish va faol rivojlantirish zarur.

Hozirgi kunda ko'plab ta'lim muassasalari madaniyat sohasida mutaxassislarni tayyorlamoqda. Ammo faoliyatning yaxlit turi sifatida madaniyat va san'at sohasi bo'yicha ilmiy malakaga ega bo'lgan kadrlarga bo'lgan ehtiyoj tobora ortib bormoqda.

Madaniyat va san'at sohasida rejalashtirilayotgan dasturlarni amalga oshirish bo'yicha zamonaviy bilim va amaliy ko'nikmalarga ega bo'lgan, turli darajadagi mutaxassisliklarga ega bo'lgan malakali madaniyat va san'at xodimlariga ehtiyoj keskin oshdi.

Masalan, har bir viloyatda bir necha o'nlab davlat madaniyat muassasalari aholiga muayyan madaniyat va san'at yo'nalishlarda xizmatlarni ko'rsatib kelmoqda.

Barcha tumanlarda madaniyat bo'limlari hamda madaniyat va san'at yo'nalishlaridagi ta'lim muassasalar faoliyat yuritmoqda.

Madaniyat va san'at sohasi bo'yicha mutaxassislarni tayyorlashda Davlat ta'lim standarti mutaxassisning amaliy ko'nikmalariga qo'yiladigan talablarni belgilaydi. Bularga quyidagilar kiradi: ishlab chiqarish va ma'muriy jarayonlarni rejalashtiruvchi, loyihalashtiruvchi va nazorat qiluvchi, murakkab texnikaga xizmat ko'rsatuvchi, hujjatlarni ishlab chiquvchi, xodimlarni boshqaruvchi, tashkilot faoliyati jarayonlarini, shu jumladan, ularga farmoyish beruvchi vakolatlar berilmagan holda tartibga soluvchi, ta'lim beruvchi va sog'lomlashtiruvchi, ijodiy va ilmiy faoliyatni, shu jumladan, boshqa o'ziga xos funksiyalarni birgalikda amalda qo'llashdir.

Madaniyat va san'at sohasi ishchisining kasbiy faoliyati doimiy ravishda kengayib bormoqda va shunga mos ravishda ommaviy konsert-tomoshalari va madaniy tadbirlar soni ham yil sayin oshib bormoqda.

2017-yilda tashkil etilgan ommaviy konsert-tomosha va madaniy tadbirlar hamda teatrlarda sahnalashtirilgan spektakllarga 7 mlnga yaqin aholi (tomoshabin) qamrab olingan bo'lsa, 2024-yilga kelib mazkur tadbirlarga 13 mln nafardan ortiq aholi (tomoshabin) qamrab olindi.

Bundan tashqari aholiga dam olish va madaniy hordiq chiqarish maqsadida faoliyat olib borayotgan 120 dan ortiq istirohat bog'larida turli yoshdagi fuqarolar

uchun qulay, xavfsiz va sog'lom muhitda dam olish imkoniyatiga ega. Mazkur istirohat bog'lariga mavsum davomida 11 mln nafardan ortiq aholi tashrifi amalga oshirilmoqda.

Shuningdek, respublikada 400 tadan ortiq kutubxonalar mavjud bo'lib, mazkur kutubxonalarda foydalanuvchilar soni 11,3 mlndan ortiq kishini tashkil etadi. Davlat tomonidan kutubxonalarni rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida kitobxonlar uchun keng imkoniyatlar yaratilmoqda.

Xususan, 2020–2025-yillarga mo'ljallangan kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash milliy dasturida kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish bo'yicha me'yoriy-huquqiy hujjatlar va moddiy-texnik bazani takomillashtirish, yoshlarning kitobxonlik madaniyatini yuksaltirish, milliy va jahon adabiyotining eng sara namunalarini tarjima qilish va kitob mahsulotlarini chop etish kabi ustuvor yo'nalishlar belgilab olingan.

Madaniy xodim kasbi, bir tomondan, bilim, ko'nikma va malakalarning integral va murakkab xarakterini, ikkinchi tomondan, tashabbuskorlikning namoyon bo'lishini talab qiladi. Madaniyat va san'at sohasidagi kompetensiya alohida ahamiyatga ega.

Ayni paytda Madaniyat vazirligi tizimida 36 mingga yaqin xodimlar faoliyat olib bormoqda.

Bundan tashqari bugungi kunda talab yuqori bo'lgan amaldagi kasblarga quyidagilarni misol sifatida ko'rsatish mumkin.

Kutubxona, arxiv, muzeylar va boshqa madaniyat muassasalari uchun:

- Muzey ekskursovodi;
- Arxivchi-tahlilchi (sifrovizatsiya bilan bog'liq);
- Kutubxonachilar (ayniqsa raqamli kutubxonalarda).

Quyidagi yangi kasblarni taklif sifatida ko'rsatish mumkin:

- Raqamli kutubxona menejeri;
- Madaniy ma'lumotlar bazasi administratori;
- Virtual reallik (VR) ekskursiya tuzuvchisi.

Shuningdek, dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etishda yuqori talabga ega kasblar:

- Tadbir rejalashtiruvchi (event planner);
- Animatsiya rejissyorlari;
- Bloggerlar/kontent kriyeytorlar (madaniy kontent yaratuvchi).

Qolaversa, ushbu yo'nalishda quyidagi yangi kasblarni tashkil etish:

- AR/VR shou-kontent yaratuvchi;
- Madaniy influyenser (turizm, tarix, san'at bo'yicha).

Yangi kasblarni tashkil etishda ish beruvchilar va ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda mehnat bozoridagi real ehtiyojni so'rovnoma va tahlillar orqali aniqlanadi.

Madaniyat sohasining rivojlanish istiqbollari va tendensiyalari.

Joriy holat va umumiy tendensiyalar:

Madaniyat sohasi jahon miqyosida va O'zbekistonda ham tub o'zgarishlar davrini boshidan kechirmoqda. Bugungi kunda madaniyat faqat an'anaviy san'at shakllari (teatr, kino, adabiyot va musiqa) bilan cheklanib qolmayapti, balki raqamli texnologiyalar, media va interaktiv platforma orqali yangi ko'rinishlar olmoqda.

Ahamiyatli tendensiyalar:

Davlat tomonidan madaniy muassasalarni modernizatsiya qilishga yo'naltirilgan loyihalar soni ortib bormoqda.

Yoshlarni madaniy hayotga jalb qilishda raqamli loyihalar va ijtimoiy media orqali faollik kuchaymoqda.

Madaniy merosni saqlash va raqamlashtirish jarayonlari faollashgan.

Yangi texnologiyalar va raqamlashtirish:

Yangi texnologiyalar madaniyat sohasiga keng imkoniyatlar ochmoqda.

Ayniqsa, pandemiyadan so'ng onlayn formatlar, virtual muzeylar, R/VR texnologiyalari va raqamli kontent talab darajasini keskin oshirdi.

Asosiy texnologiyaviy yo'nalishlar:

AR/VR (Augmented Reality / Virtual Reality): Virtual muzey sayohatlari, tarixiy joylarni 3D shaklda ko'rish, ta'limiy turlar.

NFT va blokcheyn: San'at asarlarining haqiqiylikini tasdiqlash va raqamli huquqlarni muhofaza qilish.

Ijtimoiy media va striming platformalar: Tashkilotlar tomonidan platformalar orqali keng auditoriyaga chiqish.

Sun'iy intellekt: Madaniy kontent yaratish, tahlil qilish va individual qiziqishlarga mos tavsiyalar berish.

Xalqaro hamkorlik va integratsiya:

Madaniyat sohasida xalqaro hamkorlik mamlakat imijini mustahkamlash, madaniy diplomatiyani rivojlantirish va milliy boyliklarni jahonga tanitishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Kelgusi istiqbollar (2025–2030-yillar):

Kutilayotgan rivojlanishlar:

Raqamli madaniyat markazlari – har bir hududda innovatsion madaniy markazlar tashkil etiladi.

Yashil madaniyat (Green Culture) – ekologik tematikadagi madaniy loyihalar va tadbirlar soni orttiriladi.

Inklyuziv madaniyat – imkoniyati cheklangan shaxslar uchun madaniy xizmatlardan teng foydalanish imkoniyati yaratiladi.

Turizm va madaniyat integratsiyasi – tarixiy yodgorliklar va festivallar orqali madaniy turizm rivojlantiriladi.

4. Tarmoqqa tegishli kasblar tahlili

Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori (MMK-2025) ga muvofiq tarmoqqa tegishli kasblar ro'yxati quyidagi jadvalda keltiriladi:

T/r	Lavozim va kasblar kodi	Lavozim va kasblar nomi
1.	11111007	Vazir (birinchi o'rinbosari, o'rinbosari) (O'zbekiston Respublikasi)
2.	11121007	Boshqarma boshlig'i (respublika ijro etuvchi organlarida, xo'jalik birlashmalarida) (o'rinbosari)
3.	11121	Bo'lim (sho'ba) boshlig'i (o'rinbosari)
4.	12230001	Bosh ilmiy kotibi (ilmiy muassasalarda)
5.	12221001	Axborot xizmati rahbari (matbuot kotibi)
6.	11201	Oliy o'quv muassasasi rektori
7.	11200024	Malaka oshirish va qayta tayyorlash tashkilotlari direktori, rektori va o'rinbosarlari
8.	11200001	Badiiy Akademiya raisi (prezidenti) va o'rinbosarlari
9.	11200010	Direktor va o'rinbosarlar
10.	14311027	Madaniyat va dam olish parki direktori
11.	14311026	Madaniyat saroyi direktori
12.	14311037	Teatr-musiqqa jamoasi direktori
13.	26422012	Tahririyat hay'ati a'zosi (nashriyot, gazeta va jurnal tahririyati)
14.	26199006	Yordamchi (rahbar, boshliq, direktor va boshqalar)
15.	26199	Boshqarma (bo'lim, xizmat, sho'ba, byuro) boshlig'i (o'rinbosari)
16.	26199	Mutaxassis (bosh, yetakchi)
Teatrlar faoliyati		
17.	11200042	Teatr (kinoteatr) direktori va o'rinbosarlari
18.	13303004	Bosh rejissyor
19.	14311006	Bosh baletmeyster
20.	14311007	Bosh dirijyor
21.	14311011	Bosh rassom
22.	14311024	Kostyumlar xonasi boshlig'i
23.	14311016	Bosh xormeyster
24.	26524003	Konsertmeyster
25.	26529002	Musiqqa muharriri
26.	26541011	Rejissyor
27.	26541012	Rejissyor yordamchisi
28.	26550001	Aktyor
29.	26550006	Qo'g'irchoq teatri aktyori
30.	34350017	Butaforlik teatr san'at rassomi
31.	34350023	Dirijyor assistenti
32.	34350025	Drama artisti
33.	34350090	Teatr grimchisi
34.	34350091	Teatr liboslari rassomi
35.	34350106	Xor artisti
36.	34350062	Musiqali drama (komediya) aktyori
37.	34350063	Musiqali teatr artisti
38.	34350064	Musiqiy komediya va estrada artist-vokalisti
Spektakllar namoyishini texnik jihatdan qo'llab-quvvatlash		
39.	13490004	Bo'lim (sex, ustaxona) boshlig'i
40.	14311010	Bosh ovoz rejissyori
41.	34350109	Yorug'lik bo'yicha rassom

42.	34320001	Dekorator rassom (o'rta malakali)
43.	34350022	Dekoratsiya bo'yicha rassom-postanovkachi assistenti
44.	34350092	Teatr-dekoratsiya asarlari rassomi
San'at sohasidagi faoliyat		
45.	26213005	San'at asarlari va tarixiy yodgorliklarni tiklovchi (restavrator)
46.	26213	San'at asarlarini saqlash bo'yicha mutaxassis
47.	26511011	Qayta tiklovchi-rassom (restavrator)
48.	26511006	Miniatyura rassomi
49.	26511008	Muhandis-rassom
50.	26511014	Rassom-fotograf
51.	26511013	Rassom-chizuvchi (modellar uyida)
52.	26511016	Televideniye bezakchi-rassomi
53.	26511017	Televideniye rassom-grafigi
54.	26511018	Televideniye rassom-shriftchisi
55.	26511019	Xalq badiiy hunarmandchiligi rassomi
56.	26511	Xalq hunarmandchiligi (kasbkori) ustasi
57.	26511	Ganch o'ymakorligi usta-rassomi
58.	26511	Dizayner
59.	26511	Yog'och badiiy o'ymakorligi bo'yicha usta-rassom
60.	26511	Yog'och o'ymakori
61.	73192001	Haykaltaroshlik ishlab chiqarish shaklllovchisi
62.	73192002	Haykaltaroshlik ishlab chiqarishi modelchisi
63.	73192003	Haykaltaroshlik ishlab chiqarishi o'yuvchisi
64.	73192004	Haykaltaroshlikka oid bo'laklarni tayyorlovchi
65.	73162003	Naqqoshlik ishlari hunarmand
Teatr va konsert zallari faoliyati		
66.	11200021	Konsert tashkiloti direktori va o'rinbosarlari
67.	11200	Xalq ijodiyoti va madaniy-ma'rifiy ishlar respublika (viloyat) ilmiy-uslubiy markazi direktori o'rinbosari
68.	11200047	Xalq ijodiyoti ilmiy-uslubiy markazi direktori
69.	14311034	Sirk direktori
70.	26542	Ijrochi prodyuser (umumiy yo'nalish)
71.	26542003	Prodyuser (umumiy yo'nalish)
72.	23420009	Musiqra rahbari
73.	23420	Madaniy-ma'rifiy muassasa uslubchisi
74.	26569001	Konsertlarni olib boruvchi artist
75.	34350001	Akademik vokal artisti
76.	34350054	Mimika ansambl artisti
77.	34350003	An'anaviy asboblari ansambli artisti
78.	34350004	An'anaviy vokal (ansambl) artisti
79.	34350005	Artist
80.	34350006	Artist-vokalchi (-solist,-laparchi, maqomchi, hofiz)
81.	34350007	Ashula va raqs ansambli artisti
82.	34350010	Balet artisti
83.	34350099	Vokal havaskorlik studiyasi rahbari
84.	34350100	Vokal-instrumental ansambl artisti
85.	34350027	Duxovoy orkestr artisti
86.	34350108	Yordamchi tarkib artisti

87.	34350047	Madaniy tadbirlarni tashkil etuvchisi
88.	34350046	Konsert va leksiyalarni tashkillashtiruvchi
89.	34350065	Ommaviy bayramlar va teatrlashtirilgan tadbirlar rejissyori
90.	34350067	Orkestr artisti
91.	34350068	Orkestr artisti-solist
92.	34350069	Orkestr guruhi, ansambli artisti
93.	34350082	Simfonik orkestr artisti
94.	34350085	Studiya, jamoa rahbari
95.	34350093	Teatrlashtirilgan tomoshalar va ommaviy tadbirlar (ovoz) rejissyori assistenti
96.	34350032	Folklor ansambl rahbari
97.	34350033	Folklor-etnografik ansambli xonanda (sozanda)si
98.	34350103	Xalq raqs ansambli artisti
99.	34350104	Xalq raqsarini sahnalashtiruvchi
100.	34350101	Xalq cholg'u asboblari orkestri artisti
101.	34350102	Xalq cholg'ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari
102.	34350036	Havaskorlik raqs (teatr) jamoasi rahbari
103.	34350028	Estrada asboblari orkestri (ansambli) artisti
104.	34350029	Estrada raqs artisti
105.	34350030	Estrada-cholg'u asboblari ansambli artisti
Kutubxonalar va arxivlar faoliyati		
106.	26221	Kutubxona ilmiy kotibi
107.	26221	Axborot-resurs markazi mutaxassisi
108.	26221001	Bibliograf
109.	26221004	Kutubxona fondini tiklovchi
110.	26221	Kutubxonachi
111.	26221002	Elektron kutubxonalar kutubxonachisi
112.	26221005	Kutubxona texnologiyalari bo'yicha mutaxassis (bibliotexnolog)
113.	26422006	Maslahatchi-muharrir
114.	34331007	Yo'riqchi (kutubxona, xalq ijodi uyi, klub muassasasi, muzey, markaz — ilmiy-metodik, xalq madaniyati va h.k.)
Muzeylar faoliyati		
115.	13490027	Muzey direktori (muzey-qo'riqxona)
116.	26212003	Ilmiy kotib (muzeylarda ilmiy faoliyat bo'yicha)
117.	26212005	Muzey eksponatlarini hisobga olish bo'yicha professional- mutaxassis
118.	26212	Muzey katta ilmiy xodimi
119.	26212	Muzey kichik ilmiy xodimi
120.	26212008	Muzey menejeri
121.	26212	Muzeylar va ko'rgazma fondlarini komplektlash bo'yicha ekspert
122.	26332005	San'atshunos
123.	34332002	Muzey kuzatuvchisi
124.	34332003	Muzey nazoratchisi
Dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etish bo'yicha boshqa faoliyat		
125.	13303003	Bosh prodyuser
126.	14311	Madaniyat va dam olish xiyoboni badiiy rahbari
127.	14311	Badiiy rahbar yordamchisi
128.	14311026	Madaniyat uyi (saroyi), madaniyat va dam olish sayilgohi, ilmiy-uslubiy markazi sektori mudiri

129.	26523	Musiqa bilan bezovchi
130.	26523001	Dirijyor
131.	26523003	Xormeyster
132.	2653001	Badiiy rahbar (art-direktor)
133.	26531	Balet bo'yicha repetitor
134.	26531001	Baletmeyster
135.	26531002	Baletmeyster yordamchisi
136.	26531003	Baletmeyster-sahnalashtiruvchi
137.	26531004	Xoreograf
138.	26543002	Ovoz rejissyori
139.	34350	Duxovoy estrada-simfonik orkestri rahbari
140.	34350	Vokal bo'yicha repetitor
141.	34350060	Musiqa to'garagi rahbari
Tarixiy joylar va binolarni, madaniyat yodgorliklarini asrash bo'yicha faoliyat		
142.	21632006	Maxsus kiyimlar dizayneri (uniforma dizayneri)
143.	23300021	Tasviriy san'at to'garagi rahbari
144.	23201002	Aktyorlik san'ati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
145.	23201130	Teatr san'ati bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
146.	26511	Xalq amaliy san'ati rassomi
147.	26511	Naqshga bo'yoq beruvchi rassom
148.	26512001	Haykaltarosh
149.	26599003	Badiiy so'z ustasi
150.	26599002	Askiya san'ati ijro artisti
	26550002	Drama aktyori
151.	26550006	Qo'g'irchoq teatri aktyori
152.	26550005	Musiqiy teatr aktyori
153.	26550004	Kino aktyori
154.	26562001	Dublyaj aktyori
155.	33599018	Tarixiy-madaniy meros obyektlarini hisobga olish va muhofaza qilish inspektori
156.	34350013	Bolalar musiqa va san'at maktablari o'qituvchisi
157.	34350019	Dastgohli asarlar rassomi
158.	34350093	Teatrlashtirilgan tomoshalar va ommaviy tadbirlar (ovoz) rejissyori assistenti

5. Yangi ishlab chiqilishi rejalashtirilgan kasbiy standartlar haqida ma'lumot

T/r	Kasbiy standartlar soni	Qamrab olinadigan kasb (lavozim)lar soni	Ishlab chiqiladigan yil va oy
1	5	20	2025-yil, dekabr
2	10	40	2026-yil, dekabr

6.Tarmoq malaka ramkasi malaka darajalarining tavsifi

Malaka darajasi		Bilim	Ko'nikma (mahorat)	Mas'uliyat va mustaqillik	Kasbiy faoliyat turlari va lavozim (kasb)lar kodi hamda nomi
Milliy malaka ramkasi (MMR)	Tarmoq malaka ramkasi (TMR)				
1	1	Madaniyat sohasida elementar va boshlang'ich umumiy bilimlar; Madaniyat sohasi hujjatlari bilan ishlashning asosiy qoidalari, saqlash va oddiy davlat xizmatlari tushunchalari	Belgilangan qoidalarga muvofiq standart va oddiy vazifalarni bajarish; Hujjatlarni qabul qilish yoki oddiy ro'yxatga olish uchun zarur ko'nikmalar	O'z harakatlari va ish natijalari uchun javobgarlik; O'zganing bevosita nazorati va kuzatuv ostida ishlash	
2	2	Quyidagilar bo'yicha o'quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo'yicha umumiy amaliy bilimlar: - madaniyat sohasidagi tegishli normativ-huquqiy hujjatlarning standartlari va talablari; - Mehnat predmeti, oddiy tipik vazifalarni bajarishda natijalarga erishish vositalari va usullari.	Standart vazifalarni oddiy qoidalar va instrumentlar yordamida bajarish va yo'riqnoma bo'yicha harakat qilish uchun zarur bo'lgan amaliy va kognitiv ko'nikmalar: - Bir turdagi standart va oddiy topshiriqlarni yechish; - Ko'rsatmalarga muvofiq harakat qilish.	Muayyan darajada mustaqillikka ega bo'lgan rahbarlik faoliyati. Mehnat natijasi uchun individual javobgarlik.	91.30 Madaniy merosni saqlash, tiklash va boshqa qo'llab-quvvatlash tadbirlari 73164001 Badiiy buyumlarni laklovchi (pardozlovchi) 73162003 Naqqoshlik ishlari hunarmand-gruntlovchi 73171007 Yog'och badiiy buyumlarni gruntlovchi 73171 Yog'och o'ymakori 73142012 Kulolchilik ishlari bo'yicha hunarmand 73142016 Sopol va chinni buyumlar tayyorlovchi hunarmand

					73149011 Ganch (ganch o'ymakori) o'ymakorligi bo'yicha hunarmand 73162003 Naqqoshlik ishlari hunarmand
3	3	Quyidagilar bo'yicha o'quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo'yicha umumiy amaliy va kasbiy bilimlar: - madaniyat sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlar talablari.	Belgilangan vazifalarni bajarish va muammolarni hal qilish uchun asosiy usullar, vositalar, materiallar va ma'lumotlarni saralash va foydalanish uchun zarur bo'lgan amaliy va kognitiv ko'nikmalar: - standart va oddiy bir xil tipdagi amaliy vazifalarni hal qilish; - Ish tajribasi va kasbiy tayyorgarlik jarayonida olingan bilimlarga asoslangan optimal harakatlarni tanlash.	Muayyan darajada mustaqillikka ega bo'lgan rahbarlik faoliyati: Topshiriqni bajarish uchun individual javobgarlik; muammolarni hal qilishda zaruratdan kelib chiqib mustaqil qaror qabul qilish.	90.12 Tasviriy san'at yaratish sohasidagi faoliyat 73161007 Miniaturachi rassom 73179018 Yog'och asar (buyum)lar qayta tiklovchisi 73171012 Yog'ochga rasm soluvchi rassom 73192001 Haykaltaroshlik ishlab chiqarish shaklllovchisi 73192002 Haykaltaroshlik ishlab chiqarishi modelchisi 73192003 Haykaltaroshlik ishlab chiqarishi o'yuvchisi 73171001 Badiiy buyumlarni o'yuvchi 73171012 Yog'ochga rasm soluvchi rassom 73142010 Kulol
4	4	Quyidagilar bo'yicha o'quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo'yicha keng qamrovli amaliy va nazariy bilimlar: - Professional (nazariy va amaliy) bilim va tajriba; - madaniyat sohasidagi o'zgarishlar va yangi	Mehnat faoliyatida o'zgarishlarini baholashni talab qiladigan muammolarni hal qilish uchun zarur bo'lgan amaliy va kognitiv ko'nikmalar: - O'quv va mehnat holatini, uning mumkin bo'lgan	Mustaqil ijro faoliyati: - Muayyan ish sohasidagi jamoaviy faoliyat va individual faoliyat natijasi uchun javobgar bo'lish. Muammolarni hal qilishda har bir qarorning natijalarini aniq baholash, ularning	90.11 Adabiy ijod va musiqiy kompozitsiya sohasidagi faoliyat 26511019 Xalq badiiy hunarmandchiligi rassomi 73164003 Badiiy-bezak ishlarini bajaruvchisi

		normativ-huquqiy hujjatlar, standartlar va talablarni tahlil qilish va qo'llash; - ishlash prinsiplari va xususiyatlarini chuqur tushunish, ularni samarali ishlatish qoidalari.	o'zgarishlarini va harakatlarini mustaqil tahlil qilishni talab qiladigan prognoz qilinadigan sharoitlarda keng doiradagi tipik kasbiy vazifalarni hal qilish; - jarayonlarni tahlil qilish va tahliliy ishlashga asoslangan qarorlar qabul qilish.	samaradorligini va xavfsizligini ta'minlash, va yangi ishlanmalarni joriy qilishda oldindan rejalashtirishni amalga oshirish; Murakkab vaziyatlarda mustahkam ishlash va to'g'ri qarorlar qabul qilish, mutaxassislar bilan hamkorlikda ishlash va birgalikda muammolarni bartaraf etish; Ish jarayonidagi yuqori samaradorlikni ta'minlash uchun innovatsion yondashuvlarni joriy qilish, hamda yuqori darajadagi mustaqillikni saqlab turish.	
5	5	Quyidagilar bo'yicha o'quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo'yicha ixtisoslashgan nazariy va amaliy bilimlar: - madaniyat sohasidagi barcha normativ-huquqiy hujjatlar, standartlar, talablar va ularning amaliy qo'llanilishini chuqur tahlil qilish va mutlaq muvofiqlikni ta'minlash asoslari; - madaniyat sohasi bo'yicha mukammal bilimlar, yangi	Muammolarga ijodiy yechimlarni ishlab chiqish uchun zarur bo'lgan keng qamrovli amaliy va kognitiv ko'nikmalar: - jarayonni boshqarish, ularni optimal holatda ishlatish, monitoring qilish va ishlash samaradorligini oshirish; - xizmat ko'rsatish rejalarini ishlab chiqish, jarayonlarini mukammal	- Ish jarayonlarning barcha yo'nalishlarida mustaqil qarorlar qabul qilish, strategik maqsadlarga erishish uchun zarur bo'lgan usullar va yo'l-yo'riqlarni ishlab chiqish va tatbiq qilish; - Ish jarayonlarini boshqarishda barcha sohalarida yuqori darajada mas'uliyatni his qilish, har bir qarorning natijasini va ta'sirini o'z zimmasiga olish,	93.29 Boshqa toifalarga kiritilmagan dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etish bo'yicha boshqa faoliyat 34350032 Folklor ansambl rahbari 34350033 Folklor-etnografik ansambli xonanda (sozanda)si 34350008 Badiiy bezash studiyalari rahbari 34350099 Vokal havaskorlik studiyasi rahbari

		texnologiyalar va innovatsiyalardan foydalanish yo'llari; - yuzaga kelgan nuqsonlarni aniqlash, bartaraf etish va ularni oldini olishga qaratilgan kompleks tizimlar ishlab chiqish va amalga oshirish tartiblari; - madaniyat sohasidagi innovatsiyalar, ularning qo'llanilishi va integratsiyasini rivojlantirishda ustuvor yondashuvlarni amalga oshirish uslublari.	baholash, talablariga muvofiq holda ishlashga ishonch hosil qilish; - muammolarni samarali hal qilish va ularning sabablarini aniqlash uchun kompleks tahlillar olib borish, yangi usullarni integratsiya qilish va innovatsion qarorlar ishlab chiqish; - jarayonlarni strategik boshqarish, ixtisoslashgan bilim va tajriba asosida ishlash hamda samaradorligini oshirishda innovatsiyalardan foydalanish.	shunchaki standartlar bilan cheklanmasdan, ijobiy natijalarga erishish uchun innovatsion yondashuvlar ishlab chiqish; - Yangi texnologiyalar va ishlanmalarni joriy qilish; - Qabul qilingan qarorlar va amalga oshirilgan jarayonlar uchun to'liq mas'uliyatni olish, ularning natijalarini tahlil qilish va tashkilotning umumiy maqsadlariga moslashtirish; - Jamoa va tashkilotning murakkab vazifalarini samarali ishlashga moslashtirish, yuqori darajadagi mustaqillik va mas'uliyatni saqlab turish.	90.31 Teatr va konsert zallari faoliyati 34350016 Bolalar teatr studiyasi rahbari 26550006 Qo'g'irchoq teatri aktyori 34350093 Teatrlashtirilgan tomoshalar va ommaviy tadbirlar (ovoz) rejissyori assistenti 91.11 Kutubxona faoliyati 34331001 Kataloglashtiruvchi-kutubxonachi (o'rta malakali) 34331003 Kutubxona texnik xodimi 26221004 Kutubxona fondini tiklovchi 34331005 Kutubxonachi (o'rta malakali) 34331007 Yo'riqchi (kutubxona, xalq ijodi uyi, klub muassasasi, muzey, markaz — ilmiy-metodik, xalq madaniyati va h.k.) 26221002 Elektron kutubxonalar kutubxonachisi 91.21 Muzeylar faoliyati hamda kolleksiya bilan bog'liq faoliyat 33599018 Tarixiy-madaniy meros obyektlarini hisobga
--	--	--	--	--	--

					olish va muhofaza qilish inspektori 33599019 Tarixiy-madaniy meros obyektlarini ro'yxatga olish va muhofaza qilish bo'yicha inspektor 34332002 Muzey kuzatuvchisi 34332003 Muzey nazoratchisi 34332004 Muzey texnigi 90.39 Boshqa badiiy ijod va ijro san'ati sohasidagi yordamchi faoliyat turlari 26511014 Rassom-fotograf 34350009 Badiiy gilamlar va gobelenlar rassomi (ustasi) 34320003 Interier dizayneri 34320004 Landshaft dizayneri 34320007 Studiya dizayneri 34350074 Rassom-konstruktor (dizayner) 34320005 Rassom-dekorator (-konstruktor, -stilist) (o'rta malakali) 34350001 Akademik vokal artisti 34350002 Akkompaniator 34350054 Mimika ansambl artisti 34350003 An'anaviy asboblari ansambli artisti 34350004 An'anaviy vokal (ansambl) artisti
--	--	--	--	--	--

					34350005 Artist 34350006 Artist-vokalchi (-solist,-laparchi, maqomchi, hofiz) 34350007 Ashula va raqs ansambli artisti 34350009 Badiiy gilamlar va gobelenlar rassomi (ustasi) 34350010 Balet artisti 34350017 Butaforlik teatr san'at rassomi 34350100 Vokal-cholg'u ansambli artisti 34350090 Teatr grimchisi 34350019 Dastgohli asarlar rassomi 34350020 Dastgohli grafika bo'yicha rassom 34350021 Dekorativ yodgorlik san'ati rassomi 34350022 Dekoratsiya bo'yicha rassom- postanovkachi assistenti 34350039 Janrlar bo'yicha artist (akrobat, gimnast, jonglyor, ekvilibrist, chavandoz) 34350110 Zardo'zlik ustasi- rassom 34350107 Yirtqich hayvonlarni o'rgatuvchi-artist 34350038 Impresario
--	--	--	--	--	--

					34350047 Madaniy tadbirlarni tashkil etuvchisi 34350050 Manej inspektori (yetakchi namoyish) 34350054 Mimik ansambl artisti 34350055 Miniatyura bo'yicha usta-rassom 34350057 Monumental yodgorlik asarlari rassomi 34350060 Musiqa to'garagi rahbari 34350063 Musiqali teatr artisti 34350064 Musiqiy komediya va estrada artist-vokalisti 44140003 Notalarni ko'chiruvchi 34350068 Orkestr artisti-solist 34350069 Orkestr guruhi, ansambli artisti 34350071 Postanovkachi rassom assistenti 34350074 Rassom-konstruktor (dizayner) 34350075 Rassomlik asarlari rassom-qayta tiklovchisi 34350076 Rassom-modeler 34350091 Teatr liboslari rassomi 34350092 Teatr-dekoratsiya asarlari rassomi
--	--	--	--	--	---

					34350033 Folklor-etnografik ansambli xonanda (sozanda)si 34350103 Xalq raqs ansambli artisti 34350104 Xalq raqslarini sahnalashtiruvchi 34350101 Xalq cholg'ulari asboblari orkestri artisti 34350102 Xalq cholg'ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari 34350106 Xor artisti 34350036 Havaskorlik raqs (teatr) jamoasi rahbari 34350037 Hayvonlarni o'rgatuvchi-artist 26591009 Sirk artisti 34350039 Janrlar bo'yicha artist (akrobat, gimnast, jonglyor, ekvilibrist, chavandoz) 34350083 Sirk havaskorlik uyushmasi raisi 34350081 Shapitmeyster 34350083 Estrada asboblari orkestri (ansambli) artisti 34350029 Estrada raqs artisti 34350031 Estrada-sport, illyuziya va boshqa original estrada uslublari artisti 34350030 Estrada-cholg'ulari asboblari ansambli artisti
--	--	--	--	--	--

					34350049 Maktabgacha ta'lim va maktabdan tashqari ta'lim muassasalari musiqa xodimi
6	6	Quyidagilar bo'yicha o'quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo'yicha ixtisoslashgan nazariy va amaliy bilimlar: - O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlari, boshqa normativ-huquqiy hujjatlari; - Madaniyat va san'at sohasidagi nazariyalar va asoslarni tanqidiy tahlil qilish uchun ilg'or bilim; - mehnat huquqi; - xavfsizlik me'yorlari va mehnat muhofazasi, ishlab chiqarish sanitariyasi, sanoat va yong'in xavfsizligi talablari.	Turli standartlar va tez-tez o'zgarib turadigan talablarni hisobga olgan holda yangi yechimlarni ishlab chiqish, faoliyat, usullar va ularning natijalarini baholash uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar: - mehnat yoki o'qishning ixtisoslashtirilgan sohasidagi murakkab va kutilmagan muammolarni hal qilish uchun zarur bo'lgan yangiliklar egallaganligini tasdiqlovchi ilg'or qobiliyatlar; - faoliyat, usullar va ularning natijalarini baholash.	Mehnat yoki o'qishning kutilmagan kontekstida qaror qabul qilish darajasida mas'uliyatni qabul qiluvchi, faoliyatning murakkab texnik va professional turlarini boshqarish; Yakka tartibdagi va jamoaviy rivojlanish sohasida o'ziga mas'uliyatni qabul qilish; Tashkilotning tarkibiy bo'linmasi ishining natijasi uchun javobgarlik.	90.39 Boshqa badiiy ijod va ijro san'ati sohasidagi yordamchi faoliyat turlari 21631003 Dessinator 21669011 Rassom-dizayner (umumiy yo'nalish) 26545005 Konstruktor-rassom (dizayner) 26545011 Rassom-dekorator (-konstruktor, -stilist) 26545010 Rassom-bezakchi 26525012 Vokal-instrumental ansambl artisti 14311036 Tasvirga tushirish guruhi, kartina direktori 14311037 Teatr-musika jamoasi direktori 21669001 Dekoratsiyalar bo'yicha postanovkachi-rassom 14311026 Madaniyat saroyi direktori 14311027 Madaniyat va dam olish parki direktori 14311028 Madaniy-badiiy markazlar bosh rejissyori 14311005 Bosh badiiy rahbar 14311006 Bosh baletmeyster 14311007 Bosh dirijyor

					14311009 Bosh muharrir 14311010 Bosh ovoz rejissyori 13303003 Bosh prodyuser 14311011 Bosh rassom 14311012 Bosh rassom-dizayner 13303004 Bosh rejissyor 14311013 Bosh san'atshunos 14311014 Bosh ta'mirlovchi 14311015 Bosh tiklovchi — rassom 14311016 Bosh xormeyster 34350109 Yorug'lik bo'yicha bosh rassom 26542002 Ijrochi prodyuser 26542003 Prodyuser 26332005 San'atshunos 26229005 Hujjatshunos 26511011 Qayta tiklovchi-rassom 26511006 Lak miniatyurasi rassomi 26511008 Muhandis-rassom 26511013 Rassom-chizuvchi (modellar uyida) 26511016 Televideniye bezakchi-rassomi 26511017 Televideniye rassom-grafigi 26511018 Televideniye rassom-shriftchisi
--	--	--	--	--	---

					26511004 Ektoprotez kabineti rassomi 26523001 Dirijyor 26524003-Konsertmeyster 26524002 Balet sinfi konsertmeysteri 26524005 Orkestr konsertmeysteri 26524006 Vokal sinfi konsertmeysteri 26524007 Xor konsertmeysteri 26524008 Xoreografiya sinfi konsertmeysteri 26332002 Madaniyatshunos 26332003 Musiqashunos 26529002 Musiq muharriri 23420009 Musiq rahbar 26523003 Xormeyster 26531002 Baletmeyster yordamchisi 26531003 Baletmeyster- sahnalashtiruvchi 26531004 Xoreograf 26532 Sirk nomerlari repetitori 26541003 Kinorejissyor 26511012 Rassom 26599003 Badiiy soʻz ustasi 26599002 Askiya sanʼati ijro artisti 90.31 Teatr va konsert zallari faoliyati 26562001 Dublyaj aktyori
--	--	--	--	--	--

					26550005 Musiqiy teatr aktyori 26550004 Kino aktyori 26550002 Drama aktyori 13245003 Chipta byurosi mudiri 91.11 Kutubxona faoliyati 26221001 Bibliograf 26221005 Kutubxona texnologiyalari bo'yicha mutaxassis (bibliotexnolog) 93.29 Boshqa toifalarga kiritilmagan dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etish bo'yicha boshqa faoliyat 14311002 Attraksion boshlig'i 14311003 Attraksion kompleksi boshlig'i 14311024 Kostyumlar xonasi boshlig'i 91.21 Muzeylar faoliyati hamda kolleksiya bilan bog'liq faoliyat 26212008 Muzey menejeri 26212009 Muzey va ko'rgazma fondini to'ldirish bo'yicha ekspert 26213006 San'at asarlarini saqlovchi 26212003 Ilmiy kotib (muzeylarda ilmiy faoliyat bo'yicha)
--	--	--	--	--	--

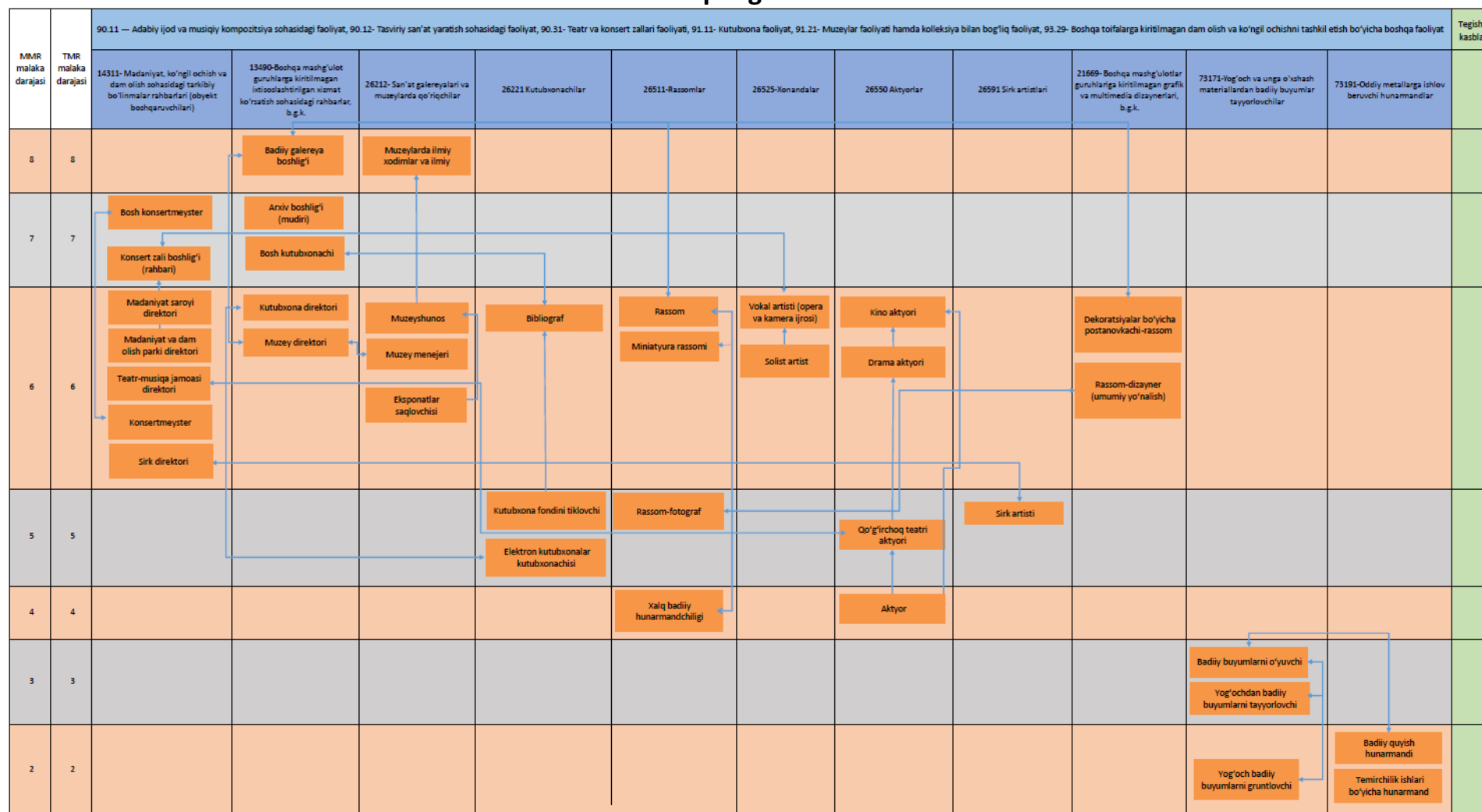
7	7	Quyidagilar bo'yicha o'quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo'yicha ixtisoslashgan nazariy va amaliy bilimlar: - kasbiy sohada yangi amaliy bilimlarni yaratish; - O'zbekiston Respublikasi tegishli iqtisodiy faoliyat turining rivojlanish yo'nalishlarini belgilaydigan qonun hujjatlari va me'yoriy hujjatlar; - mehnat huquqi; - muassasalarda iqtisodiy ishlarni tashkil etish bo'yicha uslubiy materiallar; - muassasani boshqarishning iqtisodiy usullari; - iqtisodiy faoliyatning tegishli shaklidagi fan va texnikaning mahalliy va xorijiy yutuqlari va iqtisodiy ishlarni tashkil etish va takomillashtirish, ishlab chiqarishni tashkil etish, mehnat va menejmentni tashkil etishda yetakchi tashkilotlarning tajribasi; - muassasaning ijodiy va iqtisodiy rivojlantirish istiqbollari;	Yangi bilim va texnologiyalarni ishlab chiqish va turli sohalardagi bilimlarni birlashtirish uchun ilmiy tadqiqot va/yoki innovatsiyalarda talab qilinadigan muammolarni, shu jumladan, strategik muammolarni hal qilish uchun zarur bo'lgan maxsus kasbiy ko'nikmalar: - yangi bilimlarni, tartibotlarni rivojlantirish va turli sohalarga taalluqli bilimlarni integratsiyalash uchun o'tkaziladigan ilmiy-tadqiqotlarda va/yoki faoliyatda innovatsiya talab qilinadigan maxsus tadqiqot o'tkazish qobiliyati; - faoliyat, usullar va natijalar va professional faoliyat sohasi va undan tashqari sohalarda uchun qisqa muddatli va uzoq muddatli oqibatlarini tanqidiy baholash.	-Murakkab, kutilmagan va yangi strategik yondashuvlarni talab qiluvchi professional yoki o'quv kontekstlarni boshqarish va ushbu kontekstlarni o'zgartirish -Professional bilimlar va amaliyotga hissa qo'shish va/yoki jamoalar strategik mehnat unumdorligini tekshirish bo'yicha mas'uliyatga ega bo'lish.	91.11 Kutubxona faoliyati 13490007 Bosh kutubxonachi 13490016 Ilmiy-texnik kutubxona boshlig'i 93.29 Boshqa toifalarga kiritilmagan dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etish bo'yicha boshqa faoliyat 14311019 Ijodiy birlashma (jamo) direktori 14311008 Bosh konsertmeyster 14311022 Konsert zali boshlig'i (rahbari) 14311025 Lager (mudofaa-sport, sog'lomlashtirish, maktab va boshqalar) boshlig'i
---	---	--	--	---	---

		- mehnatni tashkil etish choralari; - ichki mehnat qoidalari; - tegishli iqtisodiy faoliyat turining rivojlanish yo'nalishlarini belgilaydigan qonun hujjatlari va me'yoriy hujjatlar; - davlat organlarining iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yo'nalishlarini va tegishli iqtisodiy faoliyat turlarini belgilaydigan qarorlari; - korxona faoliyati, korxona yo'nalishi, ixtisosi va tuzilishiga tegishli uslubiy materiallari; - muassasaning faoliyati rejalarini tayyorlash va tasdiqlash tartibi; - muassasani boshqarish va boshqarish usullari; - xo'jalik va moliyaviy shartnomalarini tuzish va bajarish tartibi; - xavfsizlik me'yorlari va mehnat muhofazasi, ishlab chiqarish sanitariyasi, sanoat va yong'in xavfsizligi talablari.			
--	--	---	--	--	--

8	8	Quyidagilar bo'yicha o'quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo'yicha ixtisoslashgan nazariy va amaliy bilimlar: - O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlari, me'yoriy-huquqiy hujjatlari; - iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yo'nalishlarini va umuman O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy faoliyat turlarini belgilaydigan normativ-huquqiy hujjatlar; - madaniyat qonunchiligi; - mehnat huquqi; - iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish istiqbollari, strategiyasi, ustuvorliklari; - profil, ixtisoslik va tashkilotning tuzilishi; - buxgalteriya hisobi va moliyaviy tahlil asoslari; - tashkilotning kadrlar salohiyati; - ilmiy-texnik yutuqlar, ilg'or mahalliy va xorijiy, tegishli faoliyat turidagi tajriba va shunga o'xshash eng yaxshi muassasalarning tajribasi;	Yangi bilim va yechimlarga olib keladigan loyihalarni tadqiq qilish, ishlab chiqish va amalga oshirish, ilmiy va innovatsion faoliyat natijalarini prognoz qilish, madaniyat va san'at sohasida keng ko'lamli o'zgarishlarni amalga oshirish, ilmiy jarayonlarni boshqarish, ixtisoslashgan ilmiy tadqiqot, ishlanmalar va innovatsiyalar sohasidagi yangi muammolarni aniqlash va yechimlarini topish uchun zarur bo'lgan eng ilg'or va maxsus ko'nikmalar: ilmiy tadqiqotlardagi va/yoki innovatsiyalardagi o'tkir muammolarni hal qilish uchun va mavjud bilimlar yoki professional amaliyotni qayta ko'rib chiqish uchun zarur bo'lgan, sintez va baholashni o'z ichiga oluvchi ilg'or va ixtisoslashgan mahorat va usullar. Faoliyat, usullar va natijalarni va ularning qisqa muddatli va uzoq	-Mehnat yoki o'quv sohasida, jumladan, tadqiqot yo'nalishida yangi g'oyalar yoki jarayonlar ishlab chiqarishda yuksak darajadagi obro', innovatsiyalar, mustaqillik va professional mukammallikni namoyon qilish.	93.29 Boshqa toifalarga kiritilmagan dam olish va ko'ngil ochishni tashkil etish bo'yicha boshqa faoliyat Madaniyat uyi (saroyi), madaniyat va dam olish sayilgohi, ilmiy-uslubiy markazi sektori mudiri 91.21 Muzeylar faoliyati hamda kolleksiya bilan bog'liq faoliyat 26212010 Muzeylarda ilmiy xodimlar va ilmiy tadqiqotchilar 13490003 Badiiy galereya boshlig'i
---	---	--	--	--	--

		- muassasasini boshqarish va boshqarishning zamonaviy usullari; - xo'jalik va moliyaviy shartnomalarni tuzish va bajarish tartibi; - muassasaning iqtisodiyoti va moliyasini boshqarish; - tarmoq shartnomalarini, jamoa shartnomalarini ishlab chiqish va tuzish, ijtimoiy va mehnat munosabatlarini tartibga solish tartibi, ishlab chiqarish va mehnatni tashkil etish; - xavfsizlik me'yorlari va mehnat muhofazasi, ishlab chiqarish sanitariyasi, sanoat va yong'in xavfsizligi talablari	muddatli oqibatlarini tanqidiy baholash.		
--	--	---	--	--	--

7. Tarmoqning funksional xaritasi

8. Tarmoq malakalar ramkasini ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	Madaniyat vazirligi Ta'lim sohasini muvofiqlashtirish bo'limi boshlig'i	Sharipov Sh.M.
2.	Madaniyat vazirligi Inson resurslarini rivojlantirish va boshqarish bo'limi bosh mutaxassisi	Ilxomov B.I.
3.	Madaniyat vazirligi Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha bosh mutaxassis	Turopxo'jayev A.G'.
4.	"Madaniyat ta'limi markazi" davlat muassasasi direktori	Djamaldinov A.X.
5.	"Madaniyat ta'limi markazi" davlat muassasasi direktori o'rinbosari	Kurbanov M.A.
6.	"Madaniyat ta'limi markazi" davlat muassasasi bosh mutaxassisi	Djo'rayev Sh.R.
7.	O'zbekiston davlat konservatoriyasi O'quv ishlari bo'yicha prorektor	Abdullayev F.R.
8.	O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti O'quv ishlari bo'yicha prorektor	Madiyev S.X.
9.	O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i	Turatov S.T.
10.	R.Glier nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan musiqa maktabi direktori	Sayimov S.S.
11.	R.Glier nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan musiqa maktabi direktor o'rinbosari	Azizov U.S.
12.	Qarshi ixtisoslashtirilgan san'at maktabi direktori	Madiyev D.X.
13.	Qarshi ixtisoslashtirilgan san'at maktabi direktori o'rinbosari	Namozov B.K.
14.	Namangan ixtisoslashtirilgan san'at maktabi o'qituvchisi	Ubayev N.X.

Mazkur Tarmoq malaka ramkasi Madaniyat sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining "___" _____ 2026-yildagi ___-son yig'ilishida muhokama qilingan.

Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining 2026-yil 13-yanvardagi TMR-006-son xulosasi.